

Вежди Рашидов

скулптор

Как да гледам Доган и Лютфи, след като ги прочетох?!*

Архивите сочат, че почти целият елит на ДПС има принос за възродителния процес. Ще опиша истината в книга

НИКОЛАЙ МОСКОВ
NMOSKOV@24CHASA.BG

- Г-н Рашидов, чух, че четете досиета. Защо?

- Всичко тръгна от моето досие. Бях любопитен да го видя. Оказа се, че съм бил разработван от Държавна сигурност за протурски национализъм. Губили са си времето, но това ме накара да се замисля. Целият ми живот е бил борба за гражданско общество, в което всички да имат равен старт. Не съм залагал на национализма - много е тесногърдо.

У нас имаше две мании - за някакъв национализъм и шпиономания. Като решат да те унищожат, ти левват тези два етикета и си готов за бесилото.

За такава "кауза" са работили и доста хора от турския етнос. И се замислих за възродителния процес. Първо проследих времето от 1985 до 1990 г. чрез архивите за хора като Шукри Тахиров, Салиф Илязов и др. (българските им имена бяха Орлин Загорев, Александър Колев), които по онова време бяха в Държавния съвет, в ЦК на БКП, депутати... И без да искам, темата ме заведе при хора начело на ДПС.

- Проследявате възродителния процес през досиетата на някогашни агенти?

- Тези някогашни агенти днес са депутати и лидери на ДПС. Чел съм досиетата на Юнал Лютфи, на Ахмед Доган и др. Оказа се, че почти целият елит от ръководството на ДПС има принос за възродителния процес.

Има интересни съвпадения на дати, има много добра хронология за изграждане на легенди. Някои днес се

правят на герои, били са в затвора, а са били там на работа, за която са вземали пари

Един от последните доноси на Доган е от август 1986 г., за който има разписка за хонорар и стипендия. Дни по-късно го арестуват и внедряват в затвора.

- Кой е бил най-активният доносител?

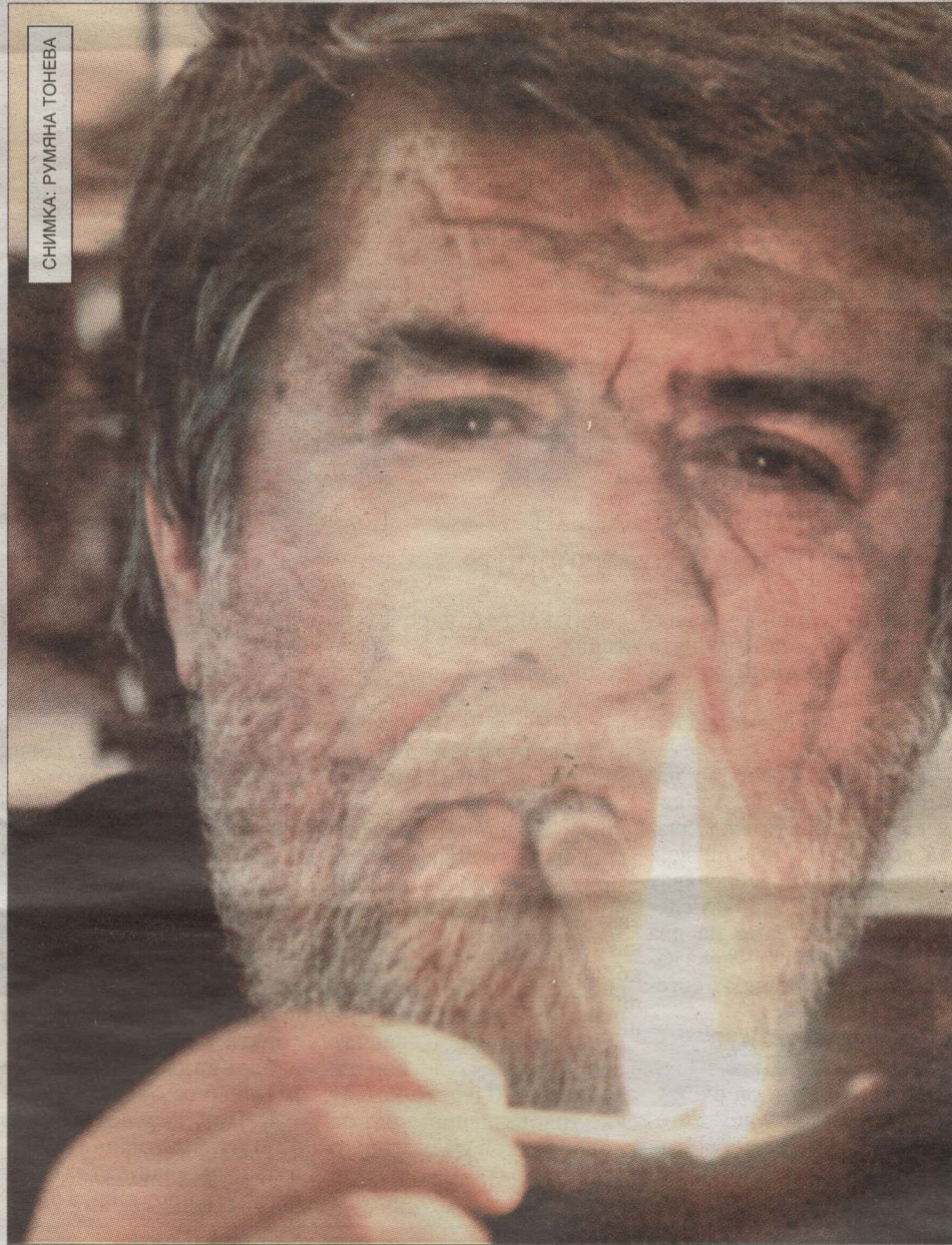
- Доган... Главната задача е била да се топи турският етнос. Съсипани са стотици съдби. В някои дни са писали по 2 доноса.

- За какво са донасяли?

- Примерно: той беше с тази мадама, спа с нея - за хора, които говорят, че ще заминават за Турция, че ще вдигат в тяхното село турското знаме и пр.

- И ще разбулите истината в книга?

- Може би. Все някой трябва да напише реалната история на възродителния процес. Как така през 1990 г. партията на Доган въз-

СНИМКА: РУМЯНА ТОНЕВА

препятства да бъдат наказани идеолозите му. Минаха 20 години и те вече не са между живите. И така картата за вината от възродителния процес не е актуална вече.

Ще ми се хората да осъзнаят, че ваденето на картончета, както е в момента, не притеснява доносителите. Ако обаче извадят в интернет донесенията им, самите турци с камъни ще ги убият. Там много яко и мръсно е бъркано. Но завоалирането дава на тези доносици днес да се изживяват като герои.

- А има ли факти по делото за затвора?

- Открих ги, когато зачетох съдебните разпити. ДС много добре е изградило алиби на такива хора, за да бъдат внедрени.

След перестройката трябваше да се овладяват етносите. ДС прави това без много шум. Целта е да контролира обявените за крайни турски националисти хора, изпращани по затворите само за това, че са се противили да им сменят имената.

И контролът им е ставал, като се внедряят агенти сред тях. В досиетата се говори за някаква протурска организация от четирима в с. Дръндар.

А това са обикновени хора, разпространили листовки, 2-3 стихотворения,

турски вестници и музикални касети, взети от турски кораби във Варна. И представят тази организация като много опасна. Щеше да е смешно, ако не беше гнусно.

- Доган е внедрен от ДС в Дръндар?

- Човекът, който топи голяма част от жителите на Дръндар през 1984-1986 г., става част от тях.

Идентична история с ДС има Шукри Тахиров - Орлин Загорев.

През 60-те г. ДС му възлага да създаде младотурска организация, за да могат да привлекат в нея най-крайните протурски настроения. На него му възлагат да я оглави и под критиката да развива - сканали за бягство. И когато тръгват да бягат,

хващат всичките 22-ма души и ги пращат в Белене

А лидерът става шеф на Изпълкома на ОК на БКП, кандидат на философските науки и по-сетне заместник на Георги Джагаров в Държавния съвет. Каква бърза и главоломна кариера.

- Защо обаче сложихме всички агенти в един кюп и тези, които са правели доноси, и тези, които са работили за външното разузнаване?

- Грешка е! Не направихме разлика между офицери

и долна проба доносици, които за дребни хонорари са почерняли нечий живот, дори и на своите близки.

Но има много хора само с картони, без да са правили доноси. И не е честно те да бъдат омърсявани, за разлика от реалните доносици. Затова смятам за честно да бъдат огласени не картоните с имена, а самите доноси.

- Какво прочетохте вие в досието на Доган?

- От него става ясно как е назначен от ДС да учи висше, как го завършва, как и чрез кои професори, също агенти на ДС, му се дава титлата, за да влезе по-дълбоко в средите на научните работници и да ги разузнава. Всичко това е описано, има го в архивите на Комисията по досиетата и всеки има право да го чете. През цялото следване

Доган получава 90 лв. месечна стипендия от ДС, по 20-50 лв. му плащат за доноси

Възлагат му задачи да спи с жени и да донася какво е ставало - много гнусна истина е. И няма нищо общо с героиката на истинския разузнавач. Декларира, че няма привързаност към семейството и родителите си,

казва, че неговата майка и баща е Държавна сигурност. Това е написал саморъчно.

След като съм чел доносите на хора като Юнал Лютви, как ще го гледам като зам.-председател на Народното събрание?! Това е отвратително. И докато тези неща не се изчистят, трудно ще върнем доверието към институциите.

Тази подмяна е една от най-мръсните в българската история - подмяна на ценностите, на политиката, на хората. Някъде дори и аз съм живял с тази лъжа и едва сега си давам отговор на много въпроси.

- Държавна сигурност за какво е използвала днешни политици?

- Доган има написани няколко тома с концепции за възродителния процес. Предлагал е да се сменят имената на новородените и др. „напредничави“ идеи.

- А Лютфи?

- Жалва се, че е без работа, ходил в ДС и молил да го назначат, а жена му - в радиото.

ДС го назначава в Министерство на културата,

възлагат му задача да следи и пише за роднини, желасци да се изселят в Турция, недоволни от възродителния процес. По-късно рапортува пред ДС за естрадни певци и певци, за хора от самодейността и за служители от самото министерство. Той ги придружава на концерти на Запад и в Турция.

Да не говорим за служители от турското посолство, за които е донасял. Към всеки негов текст в досиетата има ръкописна разписка с подпис: "Получих за услуги от ДС сумата 30 лв."

- Добър студент ли е бил Доган?

- На изпита по философия изкарва слаба оценка и му предлагат да запише българска филология. Но той държал да е философия и ДС го вкарва във факултета.

После се погрижва да изнесе беседа, която да се отпечата и в сп. "Философска мисъл" - статията му "Динамична симетрия и методологични аспекти", както и да развие темата "Турският национализъм и верският фанатизъм у българските турци".

Професорът отговаря от рода: Изпълних вашата задача, ще публикуваме неговата статия...

Всичко е описано черно на бяло.

Възлагат му да се ожени за туркиня с агентурното име Дора. Правят им срещи да се харесат, та като съпрузи да отидат в Турция и оттам да донасят за изселниците. Но тя не го харесва и работата се разваля.

*„24 часа“ е готов да даде възможност на всеки, чиято история, а може би и лична трагедия, засяга днес Вежди Рашидов, да се изкаже във вестника.

”

Доган е бил най-активен в доносите

Главната задача е била да се шпионира турският етнос

Ако се пусне в интернет какво и кого са топили,

самите турци с камъни ще ги убият

Сега ваденето на картончета

завоалира

нещата и доносиците се изживяват като герои

CV

● Роден на 31 януари 1951 г. в Димитровград. Завършва Художествена гимназия в София, а през 1978 г. и Художествената академия.

● Има над 50 самостоятелни изложби в цял свят, 4 от тях са в България. Негови произведения са в колекциите на много музеи, фондации и частни колекции в Европа и Америка.

● Носител е на 14 международни награди, член е на Европейската академия в Париж, чл.-кореспондент е на БАН.

● Награждаван е с държавни отличия на Русия, Украйна, Турция, Ватикана. Има орден "Стара планина" с лента и "Кирил и Методий I степен".